

ZADEVA FRANCOSKEGA DOLGA

Francozi dvomijo, da bi mogli plačevati v takem obsegu kot Belgijci. — Pričakujejo zahtevo za plačevanje \$128,000,000 na leto na temelju pogojev, sklenjenih z Bruseljem. — Sto milijonov dolarjev je njih skrajna meja.

Poroča Edwin L. Jemes.

PARIZ, Francija, 23. avgusta. — Izza uravnave belgijskega dolga v Združenih državah so v Parizu neprestano računali, kako se bo izmazala Francija iz pogajanj glede dolga, ki se bodo vršila prihodnji mesec v Washingtonu.

V prvi vrsti upajo Francozi, da se bodo poravnali z Ameriko na temelju plačevanja letnih obrov v znesku devetdesetih ali stotih milijonov dolarjev. Sedaj pa domnevajo, da bo zahtevala Amerika nekako \$125,000,000 do \$130,000,000 na leto.

Seveda upajo Francozi še vedno na milejšo uravnavo kot pa bi bila ta. Upajo, da bo njih delegacija omehčala zakrknjena srca ameriške komisije glede fundiranja dolgov. Uravnavo v znesku \$128,000,000 na leto smatrajo za najhujše, kar se jim more pripetiti.

Povsem naravno morajo Francozi vpoštevati angleško uravnavo v zvezi z bodočimi plačili v Ameriki. Caillaux upa, da se bo pogodil z Angleži glede plačevanja desetih milijonov funtov na leto ali v najhujšem slučaju trinajstih milijonov funtov na leto. Vsdanji valuti bi pomenilo \$128,000,000, plačljivih v Ameriki, dva tisoč in sedemsto milijonov frankov. Če dodamo tisoč milijonov frankov za Anglijo, bi znašala skupna svota tri tisoč in sedemsto milijonov frankov, dodanih k tisoč in sedemsto milijonov frankov, katere plačuje Francija vsako leto na svoj trgovski dolg. Vsled tega bi morala Francija plačevati vsako leto nekako pet tisoč milijonov frankov. Nekateri francoski ekonomski so mnenja, da je to nemogoče storiti. Ta svota je približno enaka ugodni francoski trgovski bilanci v tekočem letu.

Tesnejši stik s položajem glede dolga je dovel Francioze k spoznanju, da je Nemčija, v primeri s Francijo, zmogljivo izvajala po-vojno finančno bitko. Na temelju Dawesovega načrta plačuje Nemčija na leto dva tisoč in petsto milijonov zlatih mark ali dvanajst tisoč in petsto milijonov frankov. Domnevajo, da bo 40 odstotkov plačanih v inozemstvu v gotovini, ostalo pa v blagu. Na ta način bi bila inozemska plačila Nemčije približno enaka onim Francije. Ostala bi bila v znesku sedem tisoč in petsto milijonov frankov. Na ta način, pravijo Francozi, bo porazena Nemčija vsako leto za dvanajst tisoč milijonov frankov na boljšem kot pa zmagovita Francija in poleg tega je še dvakrat toliko Nemcev, da plačujejo reparacijo. Francozi vztrajajo vsled tega pri svoji trditvi, da bi bilo to krivično.

Temps pravi, da mora Francija dobiti od Amerike boljše pogoje kot so bili dani Belgiji in sicer adi sorazmerno majhnega obsega belgijskega dolga. List opozarja na francosko velikodušnost po ameriški vojni za neodvisnost.

— Je pa še nadaljni faktor, — pripominja Temps. — Amerikanci so se udeležili sestave Dawesovega načrta. Predsednik prvega komiteja izvedencev je bil general Dawes, sedanji podpredsednik Združenih držav. Zapomniti si je treba, da je njegov načrt skrčil dolg Nemčije. Dogovor za razdelitev prejemkov iz Dawesovega načrta je podpisal poslanik Kellogg, ki je sedaj državni tajnik. Ali je pravično, da nosi naša dežela težko breme reparacij, ki bi moralo pasti, soglasno z Versailssko mirovno pogodbo na Nemčijo?

Drugi kongres delavske in socialistične internacionale.

LONDON, Anglija, 23. avgusta. Včeraj je bil odprt tretji kongres delavske in socialistične internacionale.

stične internacionale. Zastopanih je 600 delavcev iz 30 dežel.

V prvi vrsti se bodo zavzeli za svetovni mir, za vprašanje brezposelnosti in za osemurni delovnik. Angleži imajo na kongresu 25 delegatov.

Francozi poročajo o uspehih v Maroku

Rifčani so baje izgubili, kar so dosegli tekom treh mesecev. — Francozi so v treh dneh zopet zavzeli ozemlje, katero so jim preje iztrgali uporniki.

FEZ, Francoski Maroko, 23. avgusta. — V treh dneh smo zopet zavzeli ozemlje, za katerega zavzetje je potreboval "sovražnik" tri mesece.

Tako se glasi v nečem oficijelnem komunikatu, ki javlja prihod maršala Petaina v Casablanca, kje ga je čakal maršal Lyautey, francoski rezidenčni maršal. Oba maršala sta takoj odpotovala v Rabat.

Komunikat pravi, da se vrše manjše operacije in da pošiljajo plenina v pokrajino Uled, Amrane, Sles in Beni Zermal vsaki dan emisarje, ki skušajo otvoriti mirno pogajanja. Mir prevladuje v Uled sektorju.

Generalni štab razpostavlja ob celem sektorju čete, ki so pripravljene zadati nove udarce z namenov zavzetih postojank. Čete, ki so bile na fronti več tednov, so bila poslana v ozadje, da se odpotujejo.

Ob celi fronti je položaj baje skrajno ugoden za Francoze in Špance.

Patrole, ki so bile odposlane z različnih postojank in ki so prodrele globoko v sovražno ozemlje niso zadale na nikak odpor. Glavni namen operacije je bil izločiti vsaška plemena iz bodočega vojevanja. Bodoče operacije obeh zavzemnikov se bodo vsled tega tikale izključno le Rifčanov.

Soglasno s poročili je pričelo omahovati tudi važno Branes plemo, ki je bilo dosedaj najbolj navdušeni pristaš Abdel Krina. Pleme sedaj razcepljeno in večji del je pripravljen vdati se Francozom, kakor hitro se bodo približali.

Preobrat v fonografski industriji.

PHILADELPHIA, Pa., 23. avgusta. — V tovarni Victor Talking Machine Co. sprejmejo vsak dan sto novih delavcev. To bo trajalo toliko časa dokler ne bo zaposlenih vsega skupaj 4500 mož. Tovarna je začela izdelovati fonografe, ki so v zvezi z radio aparati.

Wahabi plemo je napadlo Medino.

JERUZALEM, Palestina, 23. avgusta. — Vojaštvo Wahabi plemena napada Medino, katero smatrajo Mohamedanec za sveto mesto. Napadalec je poveljeval sultan iz Nejdja, Don Saud, ki se je bil začetkom leta polastil Meke in sedaj kontrolira pretečni del Arabije.

Vladni uradniki se bore za višjo plačo.

WASHINGTON, D. C., 23. avg. Narodna organizacija zveznih uslužbencev je začela s kampanjo, da ne sme noben zvezni uslužbenec dobiti manj kot \$1500 plače na leto.

Letna konvencija organizacije se vrši meseca septembra.

Kapitalisti so za Borahov predlog.

Brooklynska zbornica je pričela kampanjo, koje namen je podpreti predlog senatorja Boraha, da se uveljavi zvezno kontrolo nad proizvajanjem antracitne g a premoga.

Trgovska zbornica v Brooklynu je pričela včeraj z narodno kampanjo, koje namen je pridobiti podporo za premogovno predlog senatorja Boraha. Odredbo, znana kot Anthracite Coal Control Bill, je vložil senator tekom preteklega leta. Njen namen je urediti meddržavno in inozemsko trgovino z antracitnim premogom, in zahteva med drugim, naj se kongres in javnost informira glede vseh dejstev, tikačih se in datrije, vključno cen, mezd in metod proizvajanja in razdelitve.

Kampanja zbornice v Brooklynu se je pričela z odposiljanjem 500 okrožnic naslovljenih na trgovske zbornice v državah, v katerih konsumirajo antracitni premog. Poleg tega pa je poslala trgovska zbornica v Brooklynu naslednjo radijsko brzojavko delavskemu tajniku Davisu:

— Brooklynska trgovska zbornica zahteva nujno vašo akcijo, koje namen bi bil prisiliti premogarje in delodajalce, da preidejo do sporazuma, da ne bo javnosti zopet izpostavljena krivičnica stavkarskih razmer, ko se je to opetovano zgodilo v preteklosti.

Min. Caillaux je odpotoval v Anglijo

Angležem so pripravljene plačati le polovico zahtevane svote. — Caillaux bo najbrž ponudil le deset milijonov funtov na leto.

PARIZ, Francija, 23. avgusta. Na predvečer odhoda finančnega ministra Caillauxa v Anglijo, da razpravlja o uravnavi francoskega dolga, je Pariz poln izjav, da Francija ne more plačati letno 20 milijonov funtov, katere bodo najbrž zahtevali Angleži. Tukaj prevladuje prepričanje, da ne bo Caillaux ponudil več kot deset milijonov funtov na leto.

Dejstvo, da niso Angleži odstopili od svoje prvotne zahteve, da plača Francija letnih dvajset milijonov funtov, je dalo v nekatere krogi povod za mnenje, da hoče Anglija čakati, dokler bi Francija ne uredila svojega dolga v Združenih državah. Angleška plačila v Ameriki bodo dosegla v času sedem in trideset milijonov funtov. Če računamo dohodke iz Nemčije na dvanajst milijonov funtov, preostane še pet in dvajset milijonov funtov, katere naj bi plačali Angliji zavezniki. Od te svote pa naj bi plačala Francija dvajset milijonov funtov.

Polemike v francoskih listih pa ne bodo rešile vprašanja in vse je odvisno od mnenja finančnega ministra Caillaux glede zmožnosti Francije.

Tekstilni delavci zaštrajkali.

MILFORD, Conn., 23. avg. — Ko je tukajšnja Smith pletilnica objavila, da bo zmanjšala delavcem plače za deset procentov, so vsi delavci zaštrajkali.

"New York Sun" o jugosl. železnici.

Komentar ugledne e g a newyorškega dnevnika o otvoritvi nove jugoslovanske železnice. — Nova železnica spaja Beograd, Zagreb, Reko, Šibenik in Split.

Vplivni newyorški list "The Sun" je pisal v soboto v enem svojih uvodnih člankov:

— Nov okraj je bil ravno kar ovržen ob dalmatinski obali, v upanju, da bi privabil turiste, staroslovce in obenem tudi praktične trgovce. To se je doseglo z dovršenjem železnice skozi Jugoslavijo in ta železnica spaja Beograd, Zagreb in Reko s Šibenikom in Splitom ob Jadranskem morju. Ta železnica je širokotirna, zgrajena v prvi vrsti pa bo ta železnica naravnost blagoslov za potnike, ki so se morali dosedaj posluževati tovornih živali, kajti gotat in razorana narava pokrajine onemogoča uporabo avtomobilov.

Preiskavanje Splita bo postalo vsled nove železnice središče zanimanja za staroslovce. Tam se namreč nahaja velika palača rimskega cesarja Dioklecijana in impozantne razvaline, pokrivajoče približno deset akrov, mudiho presenetljiv pogled vsakemu potniku, ki se približa mestu z morja ali s kopnega. Del mesta leži v notranjosti obzidja te palače in tam so bila zgrajena številne moderne hiše. Predmestja se imenuje "okraj sedmih gradov" in med temi se nahaja starodavna vas Salona, v kateri so do današnjih dni ohranili rimske ulice ter amfiteater.

Tekom jeseni bo otvorila jugoslovanska vlada v Splitu razstavo dalmatinskih proizvoda. Pristanisce ima že sedaj važno trgovino s cementom, ter je največji trg za vina iz notranjosti ter za dobro znani liker maraschino, napravljen iz divjih češenj.

Nameravajo povzpeti in razširiti pristanisce ter ga napraviti glavnim središčem eksportov iz Jugoslavije, dočim bo Šibenik, par milj proti severozapadu, mornariška postojanka. Vodna fronta vključuje obsežen naravni bazin, do katerega je mogoče priti le skozi ozek kanal med visokimi pečinami. Ta kanal je tako ozek, da morata komaj voziti dve ladji štrle.

Indijanka obtožena umora.

PRINCE RUPERT, B. C., 23. avgusta. — Indijanka Edie Looi je bila spoznana krivim umora. Porotniki so priporočili sodniku milo obsodbo. Indijanka je bila zvezala nekakega mladega Indijanca, mu zamašila usta, da ni mogel upiti ter ga pustila na snegu, kjer je zmrznil.

Tujezemski profesorji v Rusiji.

MOSKVA, Rusija, 23. avgusta. Sem je dospela delegacija francoskih, belgijskih in nemških profesorjev, ki bodo študirali gospodarski položaj sovjetske Rusije. Delegacija je bila na tukajšnjem kongresu navdušeno pozdravljena.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

PRETEČA STAVKA V PREMOGARSKI INDUSTRIJI

Lewis in njegovi pomočniki so se posvetovali po tajnem sestanku v Harrisburgu. — Zastavkalo bo najbrž 148,000 mož. — Cenitve kažejo, da bo veljalo prekinjenje premogarje na dan nekako \$1,150,000.

PHILADELPHIA, Pa., 23. avgusta. — V Bellevue-Stratford hotelu, glavnem stanu John L. Lewisa, mednarodnega predsednika United Mine Workers, se je vršila včeraj cela serija konferenc mednarodnih uradnikov premogarske organizacije.

Domneva se, da so bili sestanki v zvezi z objavljenjem formalnega povelja na več kot 158,000 antracitnih premogarjev, naj odlože svoje orodje dne 31. avgusta.

Včeraj so se tukaj posvetovali isti uradniki, ki so se udeležili tajne seje v Harrisburgu. Razen Lewisa so se udeležili te seje Filip Murray, mednarodni podpredsednik; Thomas Kennedy, mednarodni tajnik in zakladničar; G. J. Golden iz Shamokina, ki je prišel iz Atlantic Cit, da se udeleži konference.

James A. Gorman, tajnik skupnega konferenčnega komiteja delodajalcev in premogarjev, je tudi včeraj dospel semkaj ter se nastanil v istem hotelu. Rekel je, da nima njegov obisk nobenega stika s premogarsko krizo in da se je ustavil le na poti na počitnice v severni del države New Jersey. Splošno pa se domneva, da je posloval Gorman kot kurir med nasprotujočima si strankama in da je skušal urediti gotove podrobnosti, tikajoče se mož, potrebnih za vzdržanje rovov za slučaj, da bi stavka izbruhnila.

Neki list v Harrisburgu je objavil, da so dospeli tjakaj v četrtek zvečer uradniki premogarske uniije in da so se napotili v neko gostilno na zunanjem robu mesta. Šest mož se je vso noč posvetovalo v privatni sobi, nakar so se glavni uradniki vrnili v Philadelphijo.

Ker je preteči izbruh stavke oddaljen le še osem dni, je bila včeraj izvanredna delavnost v antracitnih okrajih.

Delodajalci si žele povsem naravno kar največ premoga, da bodo pripravljeni na dolg in trpek boj.

Premogarji, ki so prepričani, da se ne bo ugodilo njih zahtevam, pa so delali neumorno namenoma, da zaslužijo kar največ denarja za tedne, ko ne bodo zaslužili ničesar.

WILKESBARRE, Pa., 23. avgusta. — Trinajst od šestnajstih članov komiteja, ki naj bi zastopal javnost v položaju, ki se je razvil radi mezdnege spora v antracitni premogovni industriji, je spreje-

(Nadaljevanje na 2. strani.)

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$19.00 2000 Din. — \$37.80 5000 Din. — \$94.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 8.60 500 lir \$20.50
300 lir \$12.60 1000 lir \$40.00

Pri naročitih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštino in druge stroške. Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljate, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust. Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.— Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4687

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY,
(A Corporation)

Frank Sakser, president Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leta velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za novemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne prištevajo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejme bivališče naznaniti, da bismo najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

DELAVEC IN PODJETNIK

Tisoči milijonov dolarjev, katere je izdala hiša Morgan tekot vojne, ali bolj pravilno rečeno, katere je izdala vlada za hišo Morgan, niso bili izdani zaman, vsaj če vedo kaj o tem skebski premogarski delodajalci v West Virginiji.

Člani premogarske unije in njih žene so opravljale službo piketov pri rovu Jamison Coal and Coke Company v Farmington, West Virginija. Pikete so naskočili oboje rovske stražniki, ki so se poslužili pri tem bomb, napolnjenih s plinom, ki povzroča solze. Posledica tega naskoka podjetniških banditov je bila, da leži žena nekega premogarja v bolnici, ker je resno zbolela vsled postopanja "varuhov" nedotakljivih pravic delodajalcev.

To dobivajo premogari kot povračilo za svojo lojalnost pri proizvodnji premoga, vsled katere se je omogočilo armadi proučiti najnovejšo iznajdbo glede plina tekot vojne. Takrat je bil sovražnik Nemec. Danes pa je ameriški delavec, ki si skuša pridobiti dovolj kruha zase in za svojo družino.

Ne moremo se boriti proti vladi, — je vzkliznil John Lewis, ki je zlezel v svojo luknjo vsprko neke injukcije leta 1919. Brez ozira nato, če se bori Lewis proti vladi ali ne, se bori vlada proti premogarijem. Vlada Združenih držav je orodje v rokah kapitalističnega razreda.

Premogari West Virginije so se polagoma navadili razumevati to dejstvo.

V dokaz temu so dobili demokracijo v obliki plinskih bomb.

Poštni primanjkljaj v znesku približno štirideset milijonov dolarjev povzroča velike skrbi našim plemenitim političnim brokerjem. Lahko izdamo na stotine milijonov dolarjev za department, ki sploh nima nikakih dohodkov in nikdo ne bo izgubil spanja radi tega. To se smatra za nekaj samoposebi razumevnega.

Na eni strani je zavod, namreč poštni department, ki vsebuje velike možnosti kot pospeševatelj vzgoje. Pospešuje namreč komunikacijo preko celega sveta. Omogoča uspešno transportacijo knjig in publikacij po vseh državah in tudi v inozemstvo. Seveda, če bi se vodilo ta department brez vsakih stroškov, bi pomenjalo to dragoceno nakladanje denarja. Deficit pa povzroča med voditelji dežele naravnost napade krča. Poštnim delavcem se je zanikalo primerne plače in izdajatelj literature se je kaznovalo z višjimi pristojbinami.

Povsem drugačna pa je stvar pri vojnem in mornariškem departmentu. Ta dva departmenta požreta na stotine milijonov dolarjev vsako leto, ne da bi prinesla en cent dohodkov. Uničujeta življenje, mesto da bi ga obogatila. V Angliji gre kontrast med obema politikama celo tako daleč, da morajo slabo plačani učitelji še vedno plačevati desetodstotni davek vladi iz svojih bornih zaslugov, dočim posveča vlada Baldwinova svoj čas grajenju nadaljnjih bojnih ladij, predvsem križark.

Robert Trust, katerega pospešuje angleška vlada, je povzela ceno svojega proizvoda od 20 centov na en dolar za funt ter iztiskuje milijone dolarjev iz Amerikancev, ki rabijo gumij.

Površni opazovalci v tej deželi in inozemstvu trdijo, da je to pretkan način Anglije, kako plačati svoje vojne dolge v Ameriki.

Zalibog, posebno za angleške davkoplačevalce, pa je stvar povsem drugačna.

Angleška vlada dobiva le majhen del dobičkov monopola. Več doleži teče v žepu angleških kapitalistov, ki so lastniki gumijskih plantacij v angleških kolonijah in posevkih.

Ti morajo bi se smejali vsakemu predlogu, naj plačajo oni vojne dolge dežele. Mesto tega pa ropajo angleške konsumente gumija z isto brezobzirnostjo kot ameriški.

Na ta način deluje imperijalizem. Mase naroda podpira armade in mornarice ter stavlja na razpolago človeški material, kadar koli je treba zavarovati investiranja v tropičnih deželah, kjer sta zemlja in delo pogeni.

Razdelitev dobička, moj dragi, — pa je povsem druga stvar...

Razgled po slovenskih naselbinah.

V Joliet, Ill., je po dve leti trajal bolezni umrl rojak Ignac Kostelic, doma iz Šentilke fare pri Zatičini na Dolenjskem. Zaprtil je ženo in šest otrok. V Ameriki je bival 25 let.

V Loydell, Pa., je umrla Frančiška Heršič. Zadel jo je mrtvoud. Zapustila je moža in šest otrok. Ko se je njen mož vrnil s pogrebne, je našel ženo mrtvo. Postelje, na kateri je bila, je bila prekrita s črno tkanino.

tudi on umrl. Bolehal je že dalj časa na srečni bolezni.

V Ely, Minn., je bil te dni operiran rojak Josip Klobučar, v Rochesteru, Minn., pa rojakinja Strachan. Operaciji sta dobro izpadli.

V First City je umrla Mrs. Anthony Bobek.

V Lorain, Ohio se je poročil otrok. Ko se je njen mož vrnil s pogrebne, je našel ženo mrtvo. Postelje, na kateri je bila, je bila prekrita s črno tkanino.

Dopisi.

Ottawa, Ill.

Prosim vas, natisnite teh par vrstic v tem priljubljenem listu. Najprej moram izreči kredit Peteru Zgagi, ki vsedej kako prav pošteno pove. Z delom gre še precej dobro. Delajo skoro vsi, plače so pa različne. Na društvenem polju dobro napredujemo. Imamo tri močna društva in sicer dve slovenski in eno hrvaško. Vsa se lahko zavaruje za slučaj bolezni ali smrti, ker človek nikdar ne ve, kaj ga čaka nesreča. V drugih ozirih mesto Ottawa dobro napreduje. Mr. Math Bayuk je postal agent za nove avtomobile. Dosedaj jih je že precej razpodel. Mesto je lepo in tudi okolica je lepa. Skoro vse ceste so tlakovane.

Edina napaka je, ker so suhaški agentje osušili vse vire pijače. Kljub temu se pa še kaj dobi. Vsega ne morejo zatreči. Torej naj zadostuje zaenkrat, pa še drugič kaj več.

Pozdrav vsem Slovincem širom Združenih držav!

Joe Modic.
S pota.

V Utica, blizu Hibbinga, Minn., je umrl po par dnevi bolezni — pljučnici, rojak Frank Dolene. Pogreb se je vršil iz italijanske cerkve.

Rojak Delene zapušča vdovo in veliko družino.

Na Chisholm je umrla rojakinja J. Lavrič. Spadala je k društvu J. S. K. J.

Math Pogorelec.

Novice iz Jugoslavije.

Utonil je

v Aleksandrovcu prekopu pri Velikem Bečkereku Anton Šek, rodom od Sv. Mihaela pri Ormožu. Šek se je vrnil od doma, da nastopi službo pri železnici. S tovariši od godbe 39. pehotnega polka, kjer je doslej služil, se je sel kopat. V vodi pa je zašel med dva vlačika. Truplo so potegnili z vode.

Velika poneverba v radičevski banki.

Državnemu pravdniku v Zagrebu je bila izročena ovadba proti ravnatelju Hrvatske seljačke zadrugne banke podružnice v Crikvenici Gjuru Šimat, češ, da je poneveril 350.000 Din. Šimat je bil takoj aretiran in se nahaja v sodnih zaporih. Vest je izzvala v radičevskih krogih, veliko razburjenje, ker bodo sedaj prišli na dan podrobnosti, kako so radičevci gospodarili s seljaškimi novci.

Strahote trgovine z dekleti v Zagrebu.

Preiskava, ki jo vodi zagrebska policija o trgovini z dekleti, spravlja na dan vedno bolj zanimiv material. Skledi, ki so pokrite, dojdejo zelo daleč in je pričakovati še novih, naravnost senzacionalnih.

Kakor poročajo, je bilo dosedaj aretiranih že 45 oseb radi zvodništva in sokrivde. Policijski nadzornik Vekoslav Jurić je pregledal javne hiše v Koprivnici, Bjelovaru, Sisku, Petrinji, Zemunu, Novem Sadu, Subotici, Osijeku, Rumi in Sremski Mitrovici ter našel v njih 27 deklet, ki so bile iz raznih krajev države siloma in na sleparski način odvedene v javne hiše. Po nekaterih mestih so se zapeljana dekleta jokaje vrgla Jurić pred noge in ga prosile, naj jih reši neznoznih muk. Deklice so stare 15 do 16 let, le ena ima 20 let.

Zvodniška družina je imela svoje središče v Zagrebu in je bila v zvezi s lastniki vseh javnih hiš v državi. Zvodnice so dobivale poleg pokritja stroškov za vsako odvedeno deklico še po 1000 Din. posebne nagrade. Zvodnice se večinoma stare ženske, ki so bile v mladosti same prostitutke in si služijo sedaj denar na tako umazan način. Med aretiranimi se nahajajo: Neža Wenzel iz Slovenjgradca, ki je bila že leta 1923 aretirana radi zvodništva, toda izpuščena, ker ji niso mogli ničesar dokazati. Stara je 61 let. Druga je vdova Antonija Buharić iz Zaprčiča, izgnana za tri leta iz Zagreba; tretja Cilka Sladović iz Zagorskih sel, izgnana že leta 1914 za 10 let iz Zagreba in ponovno kaznovana radi raznih drugih deliktov. Četrta je Angela Ponikvar-Mikić, rojena v Zagrebu in pristojna na Čehoslovaki; peta Ana Subić, po poklicu "maimed" v javni hiši v Petrinji. Poleg teh neeramic so bili aretirani tudi lastniki javnih hiš v Bjelovaru, Sisku, Zemunu, Subotici in Novem Sadu, ter Angela Pintar, ki je posedevala zvodnicam, kadar so hotele kako devojko odvesti v javno hišo, denar.

Koliko deklet je bilo pravzaprav odvedenih v javne hiše, policija še ni mogla točno dognati.

JUGOSLAVIA IRREDENTA

Nova žrtve vojnega streliva.

V Oznoriceh pri Sv. Luciji je znani stavbeni podjetnik Peter Štrunkelj napeljeval vodovodne cevi za neko novo zgradbo. Udaril je po cevi s kladivom in cev se je razpočila. Štrunkelj je padel na tla in na poškodbah umrl. Njegov delavec Josip Tušar iz Sp. Idrice je precej poškodovan. Zdravi se v goriški bolnici. V oni cevi je bil ekrazit. Cev je našel menda Štrunkelj nekje na polju.

V Ledinah

vlada veliko ogorčenje nad občinskim komisarjem, ki dela na to, da bi v Ledinah ne bilo več lastne občine, marveč bi se Ledin priključile spodnji Idriji. To bi bil udarec za prebivalstvo, ki bi moralo hoditi s svoje višine v dolino do občinskega urada do 5 km. poti! Ali komisarjevi nameni se ne izvrše, ker bodo v kratkem občinske volitve, kakor se je zadržilo z merodajne strani. — Ti komisarji so res samo v ogromno škodo našemu ljudstvu.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Radovednost, Canton, O. Homestead se imenuje zemljišče, katerega da vlada kmetovalec brez plačila na razpolago in ki postane po gotovem času njegova last.

Peter Zgaga

Dolgo časa nisem čital Kovertovega lista, zadnji čas sem ga pa zopet začel, kajti rojaki so me z vseh strani opozarjali na bogoto gradivo, ki ga lahko uporabim za svojo kolono.

Tako naprimer posnemam iz zadnje številke, da ima agent Kovertovega lista tudi Rev. Johna Miklavčiča seboj, ko se peha za naročninami po slovenskih naselbinah.

Agent pobira naročnino, Miklavčič pa kar sproti žegne deli, da bo bolj držalo.

Agent je usmiljenja in pomilovanja vreden, če je res tako kot piše Rev. Miklavčič.

On namreč pravi: — Dobrih deset minut sva se vozila, nato pa hajdi peš od hiše do hiše. Mladice nese v vsaki roki velik kufer, kjer so vse vrste knjig in knjižice, koledarji in rožni vencei. Koraka ves vpehan dobre pol ure. Potrka na vrata enega naročnika, ga ni doma. Četrt ure se peha in peha, znoj mu teče od čela in hie, pride do hiše. Se je preselil, ga ni več tukaj. Sedaj pa naj Mladice išče, išče naj cel dan, a naročnika ne bo dobil. (You bet!) Sedaj se pa dobiho ljudje, ki pravijo, da se Mladicu dobro godi, da se samo šentertja vozi, lenobo pase, itd.

Slava zastopniku Mladicu in blagor njegovi potrpežljivosti.

Rev. John Miklavčič bi pa moral imeti v sebi že vsaj toliko bratske ljubezni, da bi mu pomagal en kufer nositi.

Saj tudi on živi od Mladicevih žuljev.

Zanimivo je tudi poročila Tona Grdina, ki ga je poslal iz Žužemberka na Dolenjskem.

Grdina pravi: Takoj smo zaposleni, da nimamo nobenega časa za pisanje. Zjutraj že ob štirih ali petih moramo na noge, potem v cerkev, malo zajtrkovati in zopet hitro na vlak, voz ali avtomobil in tako vedno naprej, od vasi do vasi, od cerkve do cerkve, kakor berači od hiše do hiše.

K tem njegovim besedam dostavljam jaz, da je samo-spoznanje višek modrosti.

Da, kot berači. Kot nadležni berači. Kot berači, ki imajo vsega dovolj, pa jim je feltarija življenjski poklic.

In nadalje pravi Grdina: "Kdo in kaj smo ni potreba nikjer povedati, o tem je že časpisje vse pojasnilo".

K temu jaz dostavljam: Časpisje, posebno na Glas Naroda, je dosedaj precej pojasnilo, nadalj na pojasnila pa v kratkem slede.

Razen časpisja pa tudi jugoslovanski žandari prav dobro vedo, kdo in kaj so.

Francoski maršal Petain se je podal v Maroko, kjer bo prevzel vrhovno poveljstvo nad francoskimi in španskimi silami proti Maročanom.

Proti Maročanom se bori tudi devet ameriških vrakoplovec.

Borba za civilizacijo je res nekaj vzvišenega.

Marsikateri narod, tudi indijanski, bi vedel o tem marsikaj lepega in dobrega povedati.

Prohibicijski biznis v Združenih državah je res nekaj posebnega. Sedaj ugibajo oblasti, kako bi bilo mogoče iztrebiti oziroma zapreti tiste prohibicijske agente, ki so svojo dušo grafitu zapisali.

Vrhovni poveljnik prohibicijskih sil, general Andrews, je napravil načrt.

On hoče najeti moža, ki bi bil vreden najmanj stotisoč dolarjev na leto. Plačal bi mu sedem tisoč dolarjev na leto, da bi polovil tiste suhaške agente, ki imajo na leto po petsto dolarjev plače, pa z graftom zaslužijo nad stotisoč dolarjev.

Rojak se je nastajal: — O, v kinematograf pa rad grem. Zame ni večjega veselja, kot videti žensko, ki odpira usta, pa se ne sliši nobene besede.

PRETEČA STAVKA V PREMAGARSKI INDUSTRIJI

(Nadaljevanje s 1. strani.)

lo imenovanje ter bodo imeli danes tukaj svojo prvo konferenco. Pričakuje se, da bodo tudi ostali trije sprejeli imenovanja. Komitej je bil avtoriziran na velikem zborovanju meščanov, ki se je vršilo v sredo.

John Uhl, načelnik komiteja, je izdal včeraj poziv za organizacijski sestanek komiteja, na katerem se bo razpravljalo o načrtih, kojih namen je obnovitev konferenc glede meznega vprašanja ter preprečiti prekinjenje obratovanja po ugasnitvi sedanjega meznega dogovora, dne 31. avgusta.

Generalni antracitni komitej se bo sestel v nedeljo v hotelu Sterling v Wilkes-Barre ob dveh popoldne, — se je glasilo v pozivu Uhla. — Skrajno važno. Prosimo vaše navzočnosti neglede na žrtve.

PHILADELPHIA, Pa., 23. avgusta. — Če bo John Lewis, predsednik United Mine Workers, izdal poziv za prekinjenje obratovanja v antracitnih premogovnikih severne Pennsylvanije, ko bo dne 31. avgusta potekel sedanji mezdni kontrakt, se bo tikalo njegovo povelje velikega števila mož.

Unija sama pa ceni radi večje udobnosti število uslužbenih na 158,000, od katerih je približno 10,000 zaposlenih pri vzdrževanju rovov. Ti moške bodo ostali v slučaju stavke na delu, vsled dogovora med premogari in delodajalci. Ta sila, obstoječa iz tesarjev, inženirjev in pumpačev, bo patrolirala naprave, da prepreči preplave in pise.

V celoti bo nekako 148,000 mož zapustilo delo. Prekinjenje obratovanja se bo tikalo 828 rovov in izguba v plačah bo znašala na temelju povprečne plače \$4 na dan nekako \$1,150,000 na dan.

Glavno silo prekinjenja bodo morali prenesti trije okraji in skoro en ducat kompanij. Luzerne, Lackawanna in Schuylkill okraji so proizvedli tri četrtine celega antracitnega pridelka leta 1924 in v teh okrajih so bile zaposlene štiri petine mož. Peščica korporacij, katero so preje v glavnem lastovale železnice, proizvaja "kompanijski premog", ki obsega nekako osemdeset odstotkov cele tone. Ostale rove obratujejo "neodvisni".

Razne vesti.

Prepoved samomora na Grškem.

Grška vlada hoče izdati prepoved samomora. K temu ukrepu je prisilila stalno naraščajoče število samomorilcev. Ukrep, ki bo izdan v kratkem, bo imel značaj zakonske odredbe ter predvideva strogo kazen za vsakogar, ki bi si skušal na kakršen način pretrgati nit lastnega življenja.

Francoski odgovor na nemško noto.

Pariški listi poročajo da je izmonjava misli med medzavezniskimi vladami o zadnji nemški garancijski noti že tako napredovala, da bo mogla Francija odgovoriti že v osmih ali desetih dneh.

Mednarodni socijalistični kongres.

Te dni se prične v Marseilles mednarodni socijalistični kongres, na katerem bodo govorili Artur Henderson o mednarodni socijalistični mirovni politiki, Buseton o delavskem boju proti vojnam, Luois di Brouckere o brezposelnosti, Tom Shaw o washingtonski konvenciji in osemurnem delovniku, Fritz Adler o organizaciji.

Ženska volilna pravica v Grčiji.

Grška vlada namerava izdati odredbo, po kateri bodo imele ženske, stare nad trideset let, volilno pravico pri občinskih volitvah.

Naznanilo.

vsem tistim, kateri hočejo poslati dolarje v staro domovino.

DOLARSKA IZPLAČILA —

izvršujemo v vseh delih Jugoslavije za pristojbino 4%, istotako v Italijo—zasedeno ozemlje za pristojbino 3%.

POŠILJATVE V DINARJIH IN LIRAH —

izvršujemo najtočneje in po jako zmernih cenah. Za vsako pošiljatev preskrbimo podpisano izplačilno potrdilo prejemnika. Brza in točna postrežba v vseh ozirih z jamčena.

DENARNE VLOGE prejemamo na "Special Interest Account" in jih obrestujemo po 4% mesečno obrestovanje.

NAJSTAREJŠA JUGOSLOVANSKA POTNIŠKA POSLOVNICA

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ALOJZ JIRASEK:

FILOZOFSKA ZGODBA

(Nadaljevanje.)

Lenčin "Almanah" je zanimal Vavreno očitno prav zelo. Sedel je pri knjižici že dokaj časa, pa še zmerom ni prebral niti prve strani. Gledal je zamišljeno ovitek, kjer je bilo na že zarumenelom papirju v švabski pisavi napisano:

"Und weh dem Lande, dessen Soehne
frech verachten Heimatstoene
und heimatischen Sagenkreis!"

Nekaj niže v okrogli latinici:

"Žalost na! propadom domovine
najbolj skeli."

Mislimir.

Nad temi vrsticami se je bilo zamisliti.

Pisal jih je Lenčin stric župnik, ki se je tu podpisal s svojim rodoljubnim imenom, kakršno je v tistih časih imel vsak rodoljub poleg svojega krstnega.

Kako je pač ljubil svojo domovino ta mož, živč v tistem gorskem zakotju, kako je zanj trepetal, s kakšnimi nadami se je tolažil, dokler ni prevaran morda v svojih željah in pričakovanjih v trenutkih žalostne malodušnosti zapisal onih brezupnih besed! Ali so izraz hipnega razpoloženja, ali ga je težila misel na preteči pogin naroda prav do zadnjega trenutka njegovega življenja? Ali pa vsebujejo žalostno resnico?

Ne, ne, tega energični mladenič ni verjel. Bilo je že huje, bolj črni oblaki so že grozili, in vendar narod ni poginil! Tema nezavednosti se pretrgava, jasni žarki tu je jasno sijajo, ta mod daleč migljajo. Dan bo, dan bo, dan bo!

In spet se je zagledal v tiste napisane otožne besede. Videl je pred seboj resnega, svivolasega duhovna, kako sedi v senčnem župniškem vrtu pod košato lipo poleg mlade devojke. Ona bere iz knjige, on napeto posluša, zdaj pa zdaj besedico v pojasnilo izreče, dokler se ni razgovoril, in zdaj devojki razlaga o nekdanji slavni preteklosti.

In ona gleda starea in ga posluša, kakor je danes njega poslušala in gledala z žarečim, vlažnim očesom. List se je obrnil in pokrnil ovitek:

"Pintar in Korina."

Začel je brati pripoved na prvem mestu almanaha:

Kakor danica na vzhodu in večernica na zahodu blešči, tako sta ti dve zvezdi nekoč sijali na grškem nebu.

Korino je rodila Tanagra, Pintara Tebe.

Pa že v tem uvodu sladkobolne nenavadne ljubezni polne pripovedi ga je zmotil Fribort, ki je popevaje veselo pesmico stopil v tiho sobo.

— Ali si bral, Vavrena?

— Da, nekaj sem popravil in nekaj skrajšal.

— Prav, ali ne opaziš ničesar? Ali vidiš ta krasni šopek?

— Lep.

— O, imeniten dar! Povohaj!

— Rad bi bral.

— Zelenka, pa ti poglej!

— Lepo te prosim, študiram.

— Pa ti, Špina, povohaj, da se pozdravi tvoja slaba volja. Poglej, kako je krasen, od Marinke je.

Špina se je bil že okrenil in vzdignil, toda kaj spet je omahnil v perrnice in obrnil glavo, pa je zamrmral nekaj, česar ni bilo moč razumeti.

— I da bi vas zlodej, vi guleži, vi knjižarci! — in dejal je šopek v majhen kozarec, ki ga je bil prinesel s seboj, pa skočil na skrinjo in potegnil kitaro z zidu.

Ko je Zelenka zaslišal glasove ubranih strun, si je zamašil ušesa in se sklonil niže h knjigi.

Polni akordi so zazveneli in zdajci je zapel Fribort, sede na postelji, z mogočnim, zvočnim baritonom:

"Ko sem svojo Marinko
proti domu spremljal —"

SKRB ZA LEPO KOŽO

Človek, ki ga je priroda obdarovala s smislom za lepoto, vidi že po svoji okolici, da ni tak, kakršni bi moral biti kot krona vsega stvarstva. On hoče postati lepši kot je v resnici, zato se lepotiči in neguje svoje telo. Tej slabosti se podvrženi najbolj divji in najkulturnejši narodi v enaki meri. Vsak človek, ki rad s svojo zunanostjo napravi čim boljši vtis na bližnjega. Lepotičenje in negovanje naravne lepote pa ni bilo vedno monopol višjih in bogatih slojev. Smisel za harmonijo telesa, zlasti pa obraza, so imeli tudi nižji, siromašni sloji. Da pa je ta nagon človeku prirojen, o tem se lahko prepričamo pri divjih narodih, ki še niso prišli v stik z Evropejci. Tako so na pr. ameriški Indijanci v velikih skrbih za svojo zunanost, kadar se morajo pokazati svetu. Če prireajo svoje nacionalne plesne, se zelo skrbno namazujejo in okrasijo obraze. Isto stori tudi če morajo pozdraviti gosta.

Severni Indijanci si barvajo glave s cinobrom, da so kakor ognjenke buče.

Iz tega sledi, da civilizacija pri negovanju telesa ne igra močnega vloge. Divjaki so se lepotičili že davno pred prihodom Evropejcev. Pojem o lepoti se ravna pri raznih narodih po kulturni stopnji. Finit evropskih dam ne prenese niti potnega obraza, ki se neprijetno svetli. Obraz in koža sploh igra v družbi zelo važno vlogo. Najmanjša pega, bradavica, ali brazgotina se pozna na koži tako, kakor madež na beli obleki. Take navidezne malenkosti pokvarijo čisto sicer najboljši vtis. Smisel je boj starokopitnežev proti negovanju ženske lepote. Skrb za lepo kožo je dolžnost vsake ženske.

Pretrgano zanimanje za žensko zunanost je nedvomno pojav, ki ga je treba opazovati. Še bolj je pa vredna obzora ženska, ki zanemari to, kar ji je dala narava kot delni pripomoček v borbi za obstanek. Saj si je težko misliti, kaj grškega kakor je ženski obraz ali telo, na katerem je vse polno peg, mozolov, bradavic in drugih škodljivcev lepe kože. Smisel za lepoto bi po krivici zamenjali s priložno lastnostjo vsake ženske, da hoče namreč moškemu ugajati. Lepota nikakor ni treba pešati, ko je stara ženska štirideset let. Treba je nadomestiti to, česar nismo dobili od narave. Za zunanost vtis odločilno vlogo za vsa poznejša srečanja vsak človek. V človeškem življenju igra čisto prvi vtis odločilno vlogo za vsa poznejša leta. Zanimarjena koža pa napravi slab vtis prav tako, kakor grda, neokusno narejena ali celo raztrgana obleka.

Obraz je najboljša ženska legitimacija. Zato je dolžnost vsake ženske da neguje kožo, zakaj samo na ta način si lahko ohrani lepoto do pozne starosti. Lepo zunanost se da doseči samo potom razumne kozmetike in solidnega življenja. Kdor neredno živi, preveč obtežuje svoje telesne in duševne sile, zlasti kdor premalo spi si lahko še tako prizadeva z umetnimi sredstvi in vendar ne bo imel lepe kože na obrazu.

Prvo je torej redno, solidno življenje. Treba je poznati pravo mero v vsem, kar človek dela in doživlja. Šele v drugi vrsti pridejo v poštev umetna sredstva, ki pa morajo biti izbrana tako, da učinek ne nasprotuje temu, kar hočemo doseči.

Često se namreč pripeti, da si ženska s kozmetiko pokvari kožo, ker ne zna ravnanja z njo. Mnoge ženske so pri negovanju kože zelo ne previdne. Mažejo in lepotičijo se tako, da je koža preobtežena in posledica tega je, da se ženska prežgodaj postara. Sploh je treba ravnati z raznimi, kiželi namenjenimi kemikalijami zelo previdno. Pametneje je vpruhati za svet zdravnika kot pa slepo za upati raznim kričnim reklamam in spraviti na obraz vse, kar se dobi v drogeriji. Zato pa je treba vedno paziti, da ostane koža sveža in čista. Vsaka neznana je koži nevarna.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

PROŠNJE ZA PODALJŠANJE ZAKASNEGA BIVANJA V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Oni, ki so prišli v Združene Države kot priseljenci na začasnem obisku in jim je bilo dovoljeno, da ostanejo tukaj skozi stanovito dobo (navadno šest mesecev), morajo, ako želijo podaljšati to svoje začasno bivanje v Združenih Državah, vložiti prošnjo na priseljeniško oblast.

Za tako prošnjo služi posebna tiskovina, Form 639; inozemec jo mora izpolniti in podpisati ter potrditi s prisego svoje navedbe. V tej prošnji treba navesti ime, starost in poklic inozemca; dali je poročen ali samec; ime in sedanjí naslov žene oziroma moža in otrok; državo rojstva in državo pripadnosti; naslov bivališča v inozemstvu; številko, datum in kraj ameriške vize na potnem listu; dali je razvidno iz vize, da spada v razred nepriseljencev; dali ima na razpolago vozniško oziroma vojni listek za povratek; kak rok je bil izvirno določen za njegov odhod; dali mu je bilo poprejem enkrat dovoljeno podaljšati začasno bivanje v Ameriki in za kak dolgo; naslov bivališča v Združenih Državah, ako je prišel na očiščeni sorodnikov ali prijateljev; ime in naslov istih; ako je prišel radi posla, treba navesti, kake so ti posli; ako ima kako službo ali trgovino v Ameriki, treba navesti, kdaj, kje in pri kom je bil zaposlen in koliko je zaslužil; koliko dobička je imel pri svojem poslu; treba podrobno navesti vse razloge, zakaj naj mu o balst podaljša dobo njegovega začasnega bivanja. Mož ali oče sme vložiti prošnjo za ženo in o troke pod 18 letom, ki se z njim nahajajo.

Take prošnje za podaljšanje začasnega bivanja treba vpsolati pri seljeniškiemu uradniku, ki je na čelu priseljeniške postaje onega pristanišča, skozi katero je inozemec prišel v Ameriko. To oni, ki so prišli v Ameriko skozi New York, naj vpošljejo svojo prošnjo Commissionerju of Immigration, Ellis Island, New York City.

Prošnjo treba predložiti ne kasneje od 15 dni in ne prej od 30 dni pred rokom, določenim za odhod inozemca.

Ako je dotični načelnik priseljeniške postaje prepričan, da je prošnja brezdvomno in jasno utemeljena in da je prosilec vpravičen ostati nekoliko dalje v Združenih Državah za svojo, radi katere je bil prvotno pripuščten, on sme sam ugodno rešiti tako prošnjo, ne da jo predloži delavskemu departmentu v rešitev.

V nikakem slučaju pa ne sme načelnik priseljeniške postaje dovoliti inozemcu, da bi s podaljšanjem vred ostal v Združenih Državah več kot leto dni od dneva svojega izvirnega prihoda. Ako načelnik najde, da ni podaljšanje vpravičeno, on mora pred-

ložiti prošnjo departmentu v končno odločitev.

Prošnje za podaljšanje se smejo ugodno rešiti le tedaj, ako podani razlogi so prepričevalni, v nikake mshčaju pa, ako si je inozemec, ki je bil začasno pripuščten radi posla ali zabave, zagotovil kako zaposlenje ali vsaj drugo zaposlenje, nego ono radi katerega je bil pripuščten, in tudi ne v slučaju, ako je drugače razvidno, da prosilec želi ostati za vedno v Združenih Državah.

MEDNARODNE TEKME ZA VARNOST V RUDNIKIH.

Trgovinski tajnik Hoover je povabil guvernerje 28 držav, kjer se nahajajo rudniki in premogovniki, naj imenujejo državnega zastopnika na četrtem mednarodnem tekmovalnem shodu za prvo pomoč in reševanje v rudnikih, ki se bo letos vršil v Springfieldu, Ill., v dneh 10, 11 in 12. septembra pod avspicijami federalnega rudniškega urada.

Take tekme prireja rudniški urad vsako leto in pri njih sodelujejo tudi Rdeči Kríž, National Safety Council in razne organizacije rudniških družb in rudarjev.

Rudniški urad je dosedaj tretič približno 140.000 rudarjev v metodah prve pomoči in reševanja v rudnikih. Letne tekme pa služijo k vzpodbujanju splošne kampanje, ki gre za to, da se ušvariijo bolj varne razmere z milijon ameriških rudarjev.

POVPREČNA LETINA BO LETOS MANJŠA.

Poljedelski departmet ceni glavnih poljedelskih produktov Združenih Držav, da treba letos pričakovati nizek pridelek za akter, in sicer za 6.4 odstotkov manj od skupne letne letine in 6.4 odstotko povprečno letino zadnjih desetih let. Suša v takozvanem "keruznem pasu" in v jugozapadnih državah je glavni razlog za ta nižji pridelek.

Kakršno je bilo stanje usevov dne 1. avgusta, se je cenilo da bodo poedine letine manjše od povprečne letine v zadnjih desetih letih, za sledeči odstotek: Bombaž 9 odstot, seno 16.2 odstot, koruza 0.9 odstot, oves 3.2 odstot, krompir 3.5 odstot, sladki krompir 12 odstot, tobak 6.1 odstot, sladkorna pesa 9.3 odstot, jabolka 11 odstot, ječmen 1.7 odstot, sorghum žito 15 odstot. Edina letina, za katero se pričakuje večji pridelek za akter, je spomladna pšenica in nekateri prideiki, ki se omejujejo na nekatere pokrajine, kot citrone, olive, orehi, hmelj, sladkorno trstje, ajda in nekatere zelenjave.

Sicer so farmarji imeli v splošni ugodna vremena in so nasadili za glavne prideleke 2.3 odstot več zemlje kot lani. Ali ta večja površina obdelovane zemlje ne zadostuje, da bi odvagala pričakovano znižanje pridelka za akter. Na tak način bo v primeri s prebivalstvom skupna letošnja letina brčkone za skoraj 3 odstotke manjša od lanske in manjša kot v vseh zadnjih letih, razun v l. 1911 in 1921.

Rad bi izvedel kje je moj prijatelj JOE KOŠMRL, doma iz Zigmarije pri Sodražici. Prosim rojake, če kdo ve, da mi javijo njegov naslov, ker imam nekaj važnega poročati od sestre v starem kraju. — Alojzij Debeljak, P. O., Ermine, Sask, Canada. (2x 24,25)

Rada bi izvedela za naslov svojega strica PETRA PERKOT, doma iz Rokulike pri Postojni. Svoječasno se je nahajal v Heleni, Mont. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi naznani ali naj se pa sam javi. — Margaret Orakem, 2236 Elandon Drive, Cleveland, Ohio. (3x 24,26)

Evropski fakir na Dunaju.

Urednik E. Seeliger piše v dunajskem "Journalu": Pred dnevi me je obiskal v redakciji neki J. Davidovics. V roki je imel članek o pariškem fakirju Kir-Tachri, ki je pred par dnevi izšel v našem listu.

"Dovolite" me je nagovoril, da vam pokažem Evropejca, ki se spozna na fakirstvo bolj kot na sinkateri indijski fakir?"

Sprva sem se obotavljal. Toda ko je gospod Davidovics striktno izjavil, da je sleherni trik izključen, sem pristal. Zmenila sva se na soboto ob desetih dopoldne.

Ob določen uri sem prišel z dvema svojima prijateljskima. Kmalu nato se nam je pridružil gospod Davidovics v spremstvu močnega plavalasega moža. Zapalil sem si cigareto in pokazal na okroglo poldrugi meter globoko jamo, v kateri je še nedavno stalo mogočno drevo. Plavolasec priklama. V bližini najde desko, s katero se podla. Pogledam in vidim, da je njegova glava najmanj en meter pod robom. Gospod Davidovics zgrabi za lopato in začne povsem ravnodušno jamo zasipavati. Le počasi se je globina polela. Na njegovo prošnjo mu pomagamo se mi in po par minutah je čepel plavolasec do prsi, nato do vratu zasul v zemlji. Čez obraz si je dal belo ruto. Nehote smo prenehali z delom. "Le naprej," nas je bodril g. Davidovics, "jaz odgovarjam za vse." Zemlja je naraščala, pokrila je fakirjevo brado, nato nos in čelo. Le še lasje so gledali iz jame. Kmalu so izginili tudi ti. Fakir je bil živ pokopan.

Bilo nam je vroče in neprijetni občutki so nam davili grla. Kaj nam je padlo v glavo, da smo pokopali živega človeka! Misel na resilno postajo mi je šinila skozi možgane. Toda v tem si je g. Davidovics povsem mirno prižgal cigareto in predlagal:

"Pol ure bo menda dosti? Sicer ne bo preostalo časa za druge eksperimente."

Mi smo hoteli takoj pričeti z odkopavanjem. Toda g. Davidovics je odločno odkimal. Počasi je tekla sekunda za sekundo. Čez četrto ure so nam bili živci že tako napeti, da nismo mogli več vzdržati. Davidovicsa smo naravnost prisilili, da je začel odkopavati. Odmatali smo par lopat kamenja in zemlje, ki smo jo poprej nasuli in že se je v grobu zganilo. Izpod kupa so se najprej pokazale fakirjeve roke, nato glava in počasi se ostalo telo. Fakir je izpljunil zemljo, si uravnal lase, skočil iz jame in sedel k mizi, kakor da se ni nič zgodilo. Doktor mu je izmeril utrip žile, ki je bila za spoznanje nad normalo. Drugih znakov ni bilo.

"Poskus je bil mnogo prekratek," se nasmehne fakir. Vprašali smo ga, kje se je pričel fakirskih umetnosti.

"Bil sem med vojno interniran v Goi v Portugalski Indiji," pripoveduje plavolasec. "Ime mi je Paul Schoellkopf in sem rojen v Wuertembergu. V Goi sem leta in leta občeval s fakirji in se učil od njih. Vsa fakirska umetnost obstoja v tem, da dobe s sistematičnim urjenjem in z železno voljo polagoma popolno oblast nad svojim telesom, nad mislimi in živci. Portugalski guverner Alferdo Costas je nekega dne izrazil svoje dvome, da bi mogel Evropejec doseči isto kot fakir. Dokazal sem mu, da je to mogoče."

Fakir vstane in nas poprosi za kak težak predmet. Prinesemo mu petindvajset kilogramov težko ročko. "Premalo," se smehlja fakir. Prinesemo še drugo, težko 15 kilogramov. Fakir zveze obe ročki z vrvice in odvijne zavoj, ki ga je prinesel s seboj. Bili so v njem različni predmeti, med njimi kak tuca velikih ostrih žebeljev, igel in nožev, dolgi do trideset centimetrov. Nato stopi pred nas, iztegne jezik iz ust in ga prebode z vdičkim žebeljem. Potem se skloni, ovi je konec vrvi okoli žeblja in dvigne počasi z jezikom 40 kilogramov težko žeblje od tal do višine kolen. Bil je strahoten prizor. Dih nam je zastajal in z grozo v srečo čakali, kdaj se bo globoko iz ust segajoči jezik utrgal pod silo težkega bremena. Kar oddahnili smo si, ko sta bili ročki zopet na tleh. Nato je vzel fakir nože in igle in si po vrsti prebodel lica, trepalnice, vrat, ramena, da je konica na drugi strani pogledala iz rane. Pozval me je celo, naj ga z nožem prebodem. Nisem si upal; končno je pregovoril mojega prijatelja zdravnika, ki mu je počasi in previdno prebodel jezik. Nato je fakir izbral največjo in najdebelejšo iglo in si jo zapičil počasi ob rebrih skozi leva prsa, da je konica na vrhu pogledala ven. Bili smo kot okameneli. Ko je iglo potegnil iz rane, ni prišla niti kapljica krvi, jedva da se je pordečilo mesto, ki ga je igla prebodla. In vendar bi bila slična rana za normalnega človeka življenjsko nevarna!

Fakir je pobral nože in igle in jih zložil v paket. Nato je vzel revolver in nas prosil za prstan. Snel sem svojega s prsta. Napel je preko njega cigaretni papirček.

Kdo izmed gospodov bi bil toli prijazen in bi držal ta prstan med palecem in kazalcem?"

Spogledali smo se.

"Saj ni nič nevarnega, nas je bodril, 'naboj v revolverju je zelo slab'."

"Naj bo," sem se hotel postaviti, zbral vse svoje junaštvo in odšel s prstanom v nasprotni konec vrta. Prstan sem držal z levico kolikor mogoče daleč od telesa — vrata, če se mu ponesreči, ne bi hotel priti ob desnico, ki je žurnalistu neobhodno potrebna.

"Mirno," me opozarja plavolasi fakir. Res se mi posreči zbrati vso hladnokrvnost — v tem počit strel in papirček se natančno v sredi pretrga.

"To še ni nič," zagotavlja gospod Davidovics, vzame stol in ga odnese na mesto, kjer sem stal jaz. Nato zapiči vanj nož, tako da je rezilo bilo obrnjeno k fakirju, na obe strani noža pa postavi dve sveči, ki ju je vzel iz zavojov, ju prižge in stopi na stran. Fakir dvigne zopet revolver, pomeri in ustrel. V hipu ugaseta obe sveči. Po kratkem iskanju najdemo na peščenih tleh obe polovici natančno po sredi pretrzanega izstrelka. Nož ju je prerezal, oba dela sta odskočila v stran in upihnila sveči.

In vse to je predvajal fakir jedva pol ure potem, ko je prebil četrto ure brez zraka zakopan v zemlji! Njegovi živci so bogme nepojmljivi.

"Tudi to še ni vse skupaj nič," ponavlja nenasiitljivi fakirjev manažer. "Schoellkopf zna, česar ni pokazal še nihče pred njim: njegove prsni koš je tako močan, da prenese celo par ton težki cestni valjar. Če hočete, lahko takoj poskusimo, saj v bližini popravljajo cesto."

Pa nismo poskusili. Verjeli smo gospodu Davidovicsu na besedo. Videli smo že dovolj in bali smo se za svoje do skrajnosti napete živce.

ADVERTISE in GLAS NARODA

Operna pevka.

Amelita Galli-Curci v svoji kopalnici.

Grozdje! Grozdje! Grozdje!

To je že peto zaporedno leto, ko smo razposlali na stotine kar grozdja našim odjemalcem v vse dele Združenih držav, in vsak posamezni odjemalec je bil zadovoljen z našim blagom! Naročite karo našega izbranega črnega ali belega grozdja in se prepričajte. Naša prva trgatav se je že začela.

BAKULICH PREDOVICH CO.

216 California Fruit Bldg.,
SACRAMENTO, CALIF.

Kapitan Marryat:

JOSEPH RUSHBROOK

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

26

(Nadaljevanje.)

Mrs. Austin pa je bila s voje strani še bolj zmedena. Ni se mogla pomiriti in tudi ne odločiti glede koraka, ki naj ga stori. Njen sin v ječi, — in v nevarnosti, da izgubi življenje radi zločina, katerega ni bil kriv! Ali je mogoče razkriti resnico ter izdati svojega očeta, Ne, si je mislila. Kako strašno je bil njen položaj! Ali naj obvesti moža o položaju, v katerem se nahaja sin? Če bo storila to, ali ne bo nastopil mož sam? Gotovo, — ker bi ne pustil, da bi sin plačal za njegov zločin. Konečno pa je sklenila molčati napram možu, poslala Mary k sinu ter govoriti zvečer z deklico še nadalje, da se odloči, ali naj zaupa vse Mary ali ne. Ko se je odločila za to, je poklicala Mary k sebi.

— Ali vam je boljše, madama? — je vprašala Mary.
— Da, hvala Mary. Vzemite svoje delo ter sedite. Hočem še nadalje govoriti z vami glede tega mladega človeka, Josepha Rushbrooka. Brez dvoma ste zapazila, da se zanimam zanj?

— Da, madama.
— V vaši povesti se nahaja par stvari, Mary, katerih ne razumem. Le pet let ste pri meni in jaz imam povoda dovolj biti zadovoljna z vami. Vedno ste se obnašala kot redna, poštena ženska.

— Hvala za odobrilenje.
— Priznati morate tudi, da nisem bila sitna gospodinja in da sem vam nasprotno vedno pokazala, da sem zadovoljna z vami.

— Gotovo, madama. Upam, da mi ne boste očitali nikake ne-hvalečnosti.

— To vjamem, — je rekla Mrs. Austin. — Sedaj pa želim uživate vaše polno zaupanje, Mary. Govorite, — kako se je zgodilo, da ste bila v tako kratkem času tako zaupna z orim Furnessom, da vam je zaupal skrivnost? Tudi vas vprašam, pri kom ste se mudili in kaj ste počeli v Garvesend, kajti tega mi še niste povedala.

Mary je pričela plakati ter mimogrede odgovorila.

— Ali mi ne morete odgovoriti, Mary?

— Da, madama, — je rekla koeno, — a če govorim resnico, me boste zaničevali ter takoj pogrnili iz hiše in kaj bo postalo iz mene, če boste storili to?

— Mary, krivico mi delate, če mislite, da hočem črpati koristi iz vašega priznanja. Vprašam le, ker mi je potrebno vedeti polno resnico, ker vam ne morem zaupati, dokler ne zaupate vi meni. Govorite povsem odkrito, Mary in ne bojte se me.

— Hočem ugoditi vaši želji, madama, a vas prosim obenem, da ne pozabite, da živim sedaj že pet let pod vašo streho in da sem se ves ta čas obnašala kot poštena, dostojna deklica. Žalibog, pa moram priznati, da nisem bila vedno taka.

Mary je zardela od sramu ter povsila glavo.

— Mi vsi smo grešna bitja, Mary, — je rekla Mrs. Austin, — in kdo je med nami, ki bi se mogel imenovati čistim? Več veselja je v nebesih nad enim skesanim grešnikom kot nad devet in devetdesetimi pravičniki, ki ne potrebujejo kesa in pokore. Ali naj bom potem stroga s teboj, uboga deklica? Ne, tvoje zaupanje me je napravilo za tvojo prijateljico in tudi ti moraš biti moja, ker potrebujem sedaj prijateljico.

Mary je padla na kolena pred Mrs. Austin ter ji poljubila roko. Mrs. Austin je bila ginjena. Potegnila jo je k sebi ter jo poljubila na čelo.

— Res ste milostna prijateljica, madama, — je rekla Mary, ko se je nekoliko pomirila. — Nesrečna ste, — ne vem sicer zakaj, a rada bi pretrpela smrt, da služim vam. Bog mi daj priliko, da dokažem svojo zvestobo.

Mary je nato navedla podrobnosti svojega življenja, ter o sklepu, da prične novo življenje. Ko je končala, je rekla Mrs. Austin. — Tudi jaz hočem zaupati tebi. Joe Rushbrook je v ozkem stiku z menoj in on ni izvršil zločina. Jaz poznam izvršitelja, a ne smem razkriti njegovega imena.

— To mi je tudi rekel Joe, madama, — je pripomnila Mary. — Rekel je nadalje, da ne bo izdal skrivnosti, tudi če bi moral dati svoje življenje.

— To vjamem, — je rekla Mrs. Austin, ki je pričela plakati. — Ubogi dečko, strašno bi bilo, če bi moral plačati za dejanje, ki ga ni zakrivil.

— Madama, če ga bodo spoznali krivim, ga vendar ne bodo obesili. Takrat je bil še otrok.

— Tega ne vem.

— Čudno je, da sta izginila njegov oče in mati. To se mi zdi zelo sumljivo, — je pripomnila Mary.

— Iz tega, kar si slišala, si ustvarila že svoje lastno mnenje, — je rekla Mrs. Austin. — Hočem, da greš k njemu in ko se vrneš, da mi vse sporočiš, kar je rekel in kar se je zgodilo.

— To se bo zgodilo, madama.

— Dobro bo, da odideš zgodaj. Vzemim mojo denarnico. Ni ti treba štediti, kajti denar ne pride v poštev. Sedaj pa moram iti v posteljo.

— Prinesla bom v sobo čaj in čašo vina.

— Stori to, Mary. Zelo slaba sem.

Ko se je Mrs. Austin okrepčala, je govorila še nadalje z Mary o svojem sinu ter ji stavila na stotine vprašanj. Ko je Mary odšla, je zakliknila nesrečna mati:

— Hvala Bogu, da je nedolžen, — a njegov oče trpi tem več.

Krog desetih zjutraj naslednjega dne je dospela Mary v Exeter. Takoj se je napotila proti četnišnici. Ogledala si je masivno zunanje zidovje ter stopila na to k vratarju, ki jo je začudeno motril, ker ni bil vajen take vrste obiskovalcev.

— Koga želite obiskati? — jo je vprašal vratar.

— Svojega brata, Josepha Rushbrooka, — je odvrnila Mary.

V istem trenutku je prišel vrhovni ječar.

— Želi videti svojega brata, mladega Rushbrooka, — je pojasnil vratar.

— Dobro, — je rekel ječar. — Kar vstopite ter ostanite nekaj časa v moji sobi, dokler va ne pošljem spremljevalca.

Oba moža sta se obnašala skrajno dvorljivo napram Mary, kajti ganila ju je lepota ter očividna nesreča, ki je začela deklico. Koeno je prišel neki paznik, ki jo je povedel proti celici.

Vrata celice so se odprla, Mary je vstopila ter pohitela proti Joe-u, katerega je burno objela.

— Vedel sem, da boš prišla, Mary, — je rekel Joe. — Sedi in pomiri se. — Povedal bom vse, kar se je pripetilo in pozneje boš lažje govorila z menoj.

(Dalje prihodnjik.)

Arkadij Averčenko:

Moč besede.

V kotu neke tihe sevastopolške ulice, na majhnem mestu, drema Tartar, prodajalec oranz. Pred njim stoji pletena košara, do polovice napolnjena z velikimi mi oranzami.

Ves svet poginja od vročine in dolgočasje. — Ves svet — razen Tartarja. Tartarju ni ne vroče, ne dolgočas. Na kaj bi pač mogel misliti, ko tako le čepi pred svojo košaro, v kateri more biti blaga kvečjemu za poldrugi rubelj?

Kakor vse izgleda, ne misli Tartar sploh nič. In kakšni misli bi se sploh mogel predati, ko je vse njegovo naziranje o svetu zapovedano v duetu vsakodnevnih pojmov: to je dovoljeno, ono prepovedano, — to je grdo, ono zopet lepo. Tartar je s tem soglašal.

In tako se je polenil, da se ž niti več posebno ne raduje priljubljene tartarske pesmi, ki jo igra v nedeljo na klarinet, ko se potika po trgu, spremljajoč trgovca s sadjem na veliko, ki hodi s tako važnim obrazom, kot da je kak rimski zmagovalček, čigar dela slave pevec in igralci na flavto.

Tako drema Tartar pred svojimi mi oranzami in se počuti pri tem tako ugodno in dobro, da se niti ne trudi s tem, kako bi dvignil glavo, da bi pogledal na širok težki voz, ki se pelje poleg njega.

Nikjer nikogar. V daljavi se pojavijo človeška postava, ki se opoteka v modri obleki in slami. Zdi se, da se premika brez cilja; vino in vročina sta mu zmešala pamet.

Ko se približa Tartarju, se vstopi predenj in pogleda mračno in zamišljeno v košaro. Potem p vpraša s precejšnjim naporom:

— "Prodajáš oranze?"

— "Seveda," odgovori Tartar. — "Može želite kakšno?"

— "Ti si Tartar?" nadaljuje človek iz dolgočasje.

— "Naravno," potrdi Tartar dobrodrušno. — "Vsak človek se neka-ki imenuje. . . So Tartari in Gri-ki, kaj ne?"

— "Da, da. . . Toda povejte v meni, pijete li Tartarji žganje?"

— "Ne, ne pijemo, to nam je prepovedano."

— "Zakaj prepovedano, zaboga?" vpraša pijanec, dvignivši ponosno glavo, — "kaj je mar žganje škodljivo?"

— "Gotovo, ker v našem zakonu stoji, da ne smemo piti žganja! To je velik greh!"

— "Neumnost," povzame oni pokroviteljsko. — "Kakšen greh! Vi korana gotovo niste pravilno razumeli. . . Daj mi malo koran, pa ti bom takoj pokazal mesto, kjer se dovoljuje pitje. . ."

Tartar užaljeno zmigne z rame- ni. Dolgo premišljuje, kaj naj odgovori, dokler končno ne reče:

— "Če je človek pijan, potem pa- da. . . Mar je to lepo?"

— "Ti sploh nimaš pojma o nič- mur. . . Človek ne pade sam od sebe. . . To naredi žganje proti njegovi volji."

— "To je vseeno. Opeteka se, de- re se kot osel, draži pse in mačke. Jeli to prav?"

— "Zakaj pa ne bi prepeval, če je vesel?"

— "Če lepo poje, je to v redu, to- da pijnce nadleguje vsakega mi- moidočega s svojim drnjenjem."

— "Dragi prijatelj! Kaj pa to- briga pasante. Razumete? Samo- ga jaz najdem v tem veselje! Če se drugim ne dopade, naj se pa še- bni napijejo."

Tartar se ponovno zamisli. Iz- misljal si je odgovor. Naposled se- zmagovalno nasmeje:

— "Toda, kadar je pijan, pada sre- di ceste, spi kot mrtvec, in tudi- okradejo ga lahko."

— "To ni res," se razjezi brani- telj pijanstva. — "Slišite vi, Tar- tar! To je laž! Slišite! Kadar člo- vek že pade, ga ne morejo okra- sti."

— "Kako ne! Kako morete to n- či? So brezobzirni tatovi, ki ga- lahko okradejo."

— "Kako ga bodo okradli, tepec- ti tartarski! Če je pijan, potem- že, vse sliši!"

"Vseeno, potem mu sezujejo- čevlje."

"No, mu je vsaj hladneje v tej- vročini."

Tartar vzdigne glavo; njegov- pogled je begal po modrem nebu, kakor da tam išče odgovor.

— "Predstojnik, pri katerem je- tak človek v službi, mu bo dejal: Kaj delaš, opica pijana? Pojdi k- vrugu!"

— "Zato je treba z razumom piti- in paziti, da te ne dobe."

— "Piti sploh ni dobro. Da je- žganje grenko, ve vsakdo."

— "To ni nič. Pij sladko, če ne- maraš grenkega."

— "Toda, povejte mi, gospod, za- kaj bi pil, če v tem ne najdem ni- kakega užitka?"

Važen razlog, ki bi ga bilo tre- ba spoštovati. Toda branitelju- veselega življenja to ni bilo všeč.

— "Kako, da ne najdeš užitka? Veš li ti, da Rus pije tudi brez u- žitka? Naravno, spocetka gre tež- ko, toda počasi se že pride v tok- in potem ne škoduje nič več. Si li čital statistiko?"

— "Nisem."

— "Če bi jo bil čital, bratec moj, potem bi vedel, da pride po stati- stiki na vsako glavo ruskega pre- bivalstva poldrug liter. Ali si raz- umeš, ti si tonj deležen, da spiš- težki voz, ali nisi?"

Tartar vzdihne, pomakne svojo- čepico na glavi, od solncea ožgani- timnik in izgovori svoje globoke- besede:

— "Gotovo. . . zares. . . se razu- me."

— "Tako je!" pripomni strogo- pijanec in gre dalje svojo pot. Prišedši v osamljeno pristanišče- obstane in se zazre, naslonjen na- kol v mirmo, temno pajčevino za- livu. Zamisli se, potem pa zaum- ra: — "Pameten je oni Tartar, ki- sem ga srečal. . . Ima prav. . ."

Mar ni res tako? V bistvu je žga- nje — ničvredno. Čisto prav je- povedal, da ono kvartiro človekovo- zdravlje in ga spravi ob denar in- ob službo. Že vem, kaj bom na- pravil — prišel bom piti. Toda- kako? Polagoma, ni se dobro pre- nagliti. . ."

Potem dvigne roko in ostane- dolgo nagnjen, kot da posluša ne- jasne glasove, ki se bude in klie- jo v njegovi notranjosti.

— "Odrekel sem se!"

Komaj da se je tuje oddaljil- že občuti Tartar neko odločnost. Pokima z glavo, tleskne z jezikom- in razmota svoje široke hla- . . .

Potem pa pravi sam pri sebi: — "Zares, oni ima prav. Če pijem- in se pri tem dobro počutim, do- bro — kaj pa to komu mar?"

In Tartar energično odskoči s- svojega mesta, pomakne čepico še- globlje na tilnik, vzame košaro v- roke in se odločno napoti na ob- režje — v veselo sevastopoljsko- krmo: — "Mornarsko veselje!"

Prebrisan tat.

Nekemu berlinskemu juvdurju- so bile nedavno ukradene drago- tine v vrednosti 50 tis. mark. Dra- gotinar je svoje dragocenosti le- po in varno zavl, nato pa jih je- neki postrežček nesl na kolodvor- in jih oddal za Vratiasavo, kjer je- sam prevzel pošiljatev, jo odnesl- v hotel in jo vso noč skrbno varo- val. Ko pa je odprl zavoro, je našel- v njem pesek. Teža peska je p- polnoma odgovarjala teži dra- gotin. Vse preiskave so bile dosedaj- zaman. Tatvina je ostala zagonet- na in najbrže tudi nagrada 5000- mark ne bo pomagala.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in o- brtnike, pri katerih kupu- jete ali naročate in ste a- njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas- Naroda". S tem boste- vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

IZJAVA BIVŠEGA KRON-PRINCA

Poročevalka londonskega lista "Daily Express" lady Drummond Hay je v Berlinu imela priliko- razgovarjati se z bivšim nemškim- prestolonaslednikom, ki ji je izja- vil:

"Anglija in Nemčija sta naj- bolj naravna zaveznika. Njuna- zveza je rodila sadove v preteklo- sti, naj bi jih še v bodočnosti! Moj največji življenjski cilj je, do- seči med obema državama staro- prijateljsko razmerje. In prepi- san sem: če jaz ne bom mogel do- seči tega cilja, ga bodo pa dose- gli moji sinovi."

Žel bi izbrisati z Nemčije o- rekovanje, ki tako teži na njej- da je ona povzročiteljica in zato- odgovorna za svetovno vojno. Tudi Anglija veruje temu obre- kovanju in zato ne more priti do- sporazumljenja med njo in med- nami. Moja največja želja je, na- praviti predsojdom, ki vladajo- onstran kanala, enkrat za vselej- konec."

Nato se je prestolonaslednik u- dal filozofskim razmišljanjem:

— "Oswald Spengler ima prav. Evropa je danes kot stara ženska- ki se oblači v deviška oblačila. Naša zapadna civilizacija je v de- kadenci. Če se Evropa ne bo za- vedla svoje naloge, bo bela ra- prej ali slej podlegla navalom- žltih in črnih plemen. Mislim, da- se Anglija danes zaveda že fatal- ne zmože, ki jo je zagrešila, ko j- potegnila v vojno proti nam bar- vasta plemena. Tako je proti svo- ji volji naučila črnce, kako se so- rjati vojevati moderna vojna. Uve- rila jih je v skrivnostni mitraljez in- organizacije. Posledice vidite v- danes v Maroku, kjer se Riffani- uspešno upirajo Francozom. Pos- ledice pa čutijo tudi Angliji sa- ni v Indiji in v Orientu sploh. Nevarnost narašča od leta do le- ta. Nisem pesimist in ne verujem, da bomo že mi doživeli propast z- padne civilizacije, toda dogodki- naših dni kažejo vsi v to smer. Za- to se moramo pripraviti na boj."

V nadaljevanju intervjuja je- dal nemški prestolonaslednik duš- ka svoji nezadovoljnosti, ker mu- je onemogočeno potovati po mili- volji. In to je, kar ga bolj bo- kot pa detronizacija.

Ah, kako zavidam prince Wa- leskega! Srečni človek! On smi- ti, kamor ga vleče sreč. Jaz bi- tudi rad potoval, pa ne morem. Nili to žalost? Toda morda v- še pride dan, ko bom tudi jaz la- ho potoval. In zato se ne poslav- ljam od vas z "zbogom, marveč- vam klidem: na svidenje!"

Lady Hay je vprašala prestolo- naslednika, kaj namerava početi- s svojimi sinovi.

— "Najstarejši je želel postati vo- jak. Ali danes ni prostora zanj v- lomski armadi. Zato ga bom dal- študirati agrikulturo. Drugi sin- Louis Ferdinand se bo posvetil- trgovini; poslal ga bom, če bo šlo, v Hamburg, pozneje pa v Ameri- ko. Najmlajšega zanima foresti- ka. Nemčija ima v gozdovih svoje- največje bogastvo in prav je, da- se tudi Hohenzollernci nauče eks- ploatirati gozdove."

Intervjuju je bilo konec. Willy- spremi lady Hay mimo okna l- vratom.

— "Vidite, rad opazujem življe- nje in vrvenje, ki se vrti tu spo- daj. Nemški narod je občudova- lja vreden, mar ne? Kateri narod- bi si tako hitro opomogel kak- on? Ponosen sem manj, ponosen- sem, da sem Nemec, ponosen- sem na današnjo Nemčijo. Za njen- dobiti sem pripravljen dati po- slednjo kapljo svoje krvi!"

Kretanje parnikov - Shipping News

25. avgusta:
Berengaria, Cherbourg; Rocham-
beau, Havre; Pres. Roosevelt, Bre-
men.
27. avgusta:
Zealand, Cherbourg; Ohio, Ham-
burg.
29. avgusta:
Olympic, Cherbourg.
2. septembra:
Mauretania, Cherbourg; DeGrasse,
Havre; Pres. Harding, Bremen.
3. septembra:
Colombia, Cherbourg in Bremen;
Lapland, Cherbourg; Albert Ballin,
Bremen.
5. septembra:
Paris, Havre; Leviathan, Cher-
bourg; Orbita, Hamburg.
8. septembra:
Martha Washington, Trst; Rellance,
Hamburg.
9. septembra:
Aquitania, Cherbourg; George
Washington, Bremen.

10. septembra:
Pittsburgh, Cherbourg.
12. septembra:
Majestic, Cherbourg.
15. septembra:
Zealand, Cherbourg; Republic, Bre-
men.
16. septembra:
Berengaria, Cherbourg.
17. septembra:
Belgenland, Cherbourg; Deutsch-
land, Hamburg.
19. septembra:
Olympic, Cherbourg; Rotterdam,
Rotterdam; Suffren, Havre; Orduna,
Hamburg; America, Bremen.
22. septembra:
Resolute, Hamburg.
23. septembra:
Mauretania, Cherbourg; Zeeland,
Cherbourg; Ohio, Hamburg.
26. septembra:
Paris, Havre; Pres. Roosevelt, Bre-
men.
30. septembra:
Aquitania, Cherbourg; Pres. Hard-
ing, Bremen.

PO 11 LETIH ODKRIT
ZLOČIN

V Scheibssu so prišle oblasti na- sled zločinu, ki se je izvršil pred- 11 leti in je bil do zadnjega časa- tako zapleten, da ni mogel nihče- priti zločinu na sled.

Dne 15. avgusta 1914 je izgini- la iz občine Steinaackirchen 18-le- tna deklica Josipina Faltinekova. Sledilo pričale, da se je odpeljala- s čolnom, toda kam, to se ni dalo- dognati. Deklica je bila kočarje- va hčerka. Splošno je bilo znano, da je občevala z 22-letnim Leo- poldom Oberleitnerjem, sinom ne- kega cestarja, ki ni bil nič kaj- prid. Zato so ljudje začeli sumi- ti, da je on v zvezi z dekletovo- usodo.

Ampak avgusta 1914 je bila t- di vojna in Oberleitnerja so po- brali k vojakom. Tako se je zade- va počasi pozabila v imenu cesar- ja in domovine. Faltinkovo so- proglasili za izginulo. Šele tri me- sece pozneje je stikal neki žandar- po gostem grmovju in je našel de- kle obeso na neki vaji, kjer so- obirali meso s telesa krakajoči ga- vrani.

Svetovna vojna je minila. O- berleitnerja ni pobrala. Falot se- je vrnil domov živ in zdrav in je- začel zopet presaditi ljudem. Za- lezoval je dekleta po svoji stari- navadi. Končno se je zgodilo, da- je imele njegovo ljubezensko raz- merje posledice. Sedanje dekle je- moralo v porodno posteljo toda je- pred porodom umrlo. Ker je na- stopila smrt v nezvesti, ki se ni- dala pojasniti, je padel sum na O- berleitnerja, da je nezakonsko- mater omamila s strupom. In res. Raztelesba je dognala, da smrt ni- bila naravna, ampak povzročena.

Tako je prišel Falot v roke pra- vice. Policija je sedaj začela raz- mišljati, kako bi iz zločina izvabi- la priznanje, da je kriv tudi kon- ca Faltinekove. Pomagala si je na- zelo originalen način. Vdrla je- neko noč k njemu ter ga presene- tila v spanju. Resolutnost, s katero- so nastopili detektivki je pomagala- Oberleitner je priznal svoj zločin- ter izpovedal, da je svojo žrtev za- davil. Zgodilo se je to takole: Fal- tinekova je trdila, da se čuti mater- po njegovi krivdi. On je to tajil- in ko je dekle vztrajalo pri svoji- trditvi, jo je vrgel na tla, ter jo- zadavil s njenim lastnim šalom. Po umoru jo je obesil na neko ve- jo, kjer so se našli pozneje ostan- ki obranega telesa.

Zločina so kvovali v verige ter- ga oddali v zapor, kjer čaka se- daj na obravnavo in kazen.

O G L A S.

Rojakom, ki me vprašujejo ra- do dela, pojasnim tem potom, da- je tu zljaj slabo. Za bela drva se- plača \$3.50 od korta ter morajo- biti prve vrste in lepo zložena. Če- bi se slučajno kdo pripeljal v- Sugarum, bo moral iti bos nazaj; tako je zljaj tu. Pozdrav vsem.

Anton Rolih,
Box 4, Cornplanter, Pa.
(3x 21,22,24)

ŽENITNA PONUDBA.

Fant star 36 let, nastanjen v New Yorku, se želi spoznati z dekletom- od 23 do 33 let. Le resno misleča- naj se oglasi in pošlje sliko č- mo- goče na: "Bodočnost", c/o Glas- Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
(3x 21,22,24)

ROLE za PIANO

SLOV. IN HRVATSKA
dobite pri:
NAVINEŠEK-POTOKAR
331 Cleveland St., Cornplanter, Pa.
čas dnev. izdajatelja glas. rd. Amerik.
PIŠITE PO NOVI CENIK.

Kako se potuje v stari
kraj in nazaj v Ameriko

Kdor je namenjen potovati v- stari kraj, je potrebno, da je na- tančno poučen o potnih listih, pri- ljagi in drugih stvareh.

Pojasnili, ki vam jih samore- dati valed naše dolgoletne izkušnje- vam bodo gotovo v korist; tudi pri- poročamo vedno le prvostanske po- nikle, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave- ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, samorejo tudi nedržavlja- nci dobiti dovoljenje ostati v domovini- eno leto in ako potrebno tudi delj; tomedevna dovoljenja izdaja ge- neralni naselniški komisar v Wash- ington, D. C. Prošnjo za tako do- voljenje se lahko napravi tudi New Yorku pred odpočevanjem, te- so pošlje prošnjo v stari kraj gla- som namoveljske odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE
IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika ali- svoja iz starega kraja, naj nam- prej piše za pojasnila. Is Jugoala- vije bo pripuščeni v prihodnjih- tih letih, od 1. julija 1924 napre- vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa samorejo- dobiti sem šene in otroke do 18. le- ta brez, da bi bili šteti v kvoto. T- rojene osebe se tudi ne štejejo v- kvoto. Starši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov p- imajo prednost v kvoti. Pišite u- pojasnila.

Prodajamo vozne liste na vse pre- ge; tudi preko Trsta samorejo Je- goslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York

ROJAKI, NAROČ